

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé ve věci

žalobců

b) T. V. T., nar. X,

c) V. S. N., nar. X,

d) V. D. T., nar. X,

e) T. V. L., nar. X,

všichni st. příslušnost: Vietnamská socialistická republika

všichni zastoupeni Mgr. Martinou Šamlotovou, advokátkou
se sídlem Příkop 834/8, 602 00 Brno,

proti
žalovanému

Ministerstvo zahraničních věcí,
se sídlem Loretské náměstí 101/5, 118 00 Praha 1,

o žalobách proti rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 31. 10. 2019, č. j. 138247-3/2019-OPL,

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

takto:

- I. Rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 31. 10. 2019, č. j. 138247-3/2019-OPL, se ve vztahu k žalobcům b) až e) ruší, a v tomto rozsahu se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen každému z žalobců b) až e) zaplatit na náhradě nákladů řízení částku 19 065 Kč, a náhradu jízdného ve výši 3 466 Kč, **celkem 79 726 Kč** a to do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám jejich právní zástupkyně.

Odůvodnění:**I.****Základ sporu**

1. Žalobci zamýšleli na Velvyslanectví České republiky v Hanoji, Vietnamská socialistická republika (dále jen „ZÚ Hanoj“), podat žádost o zaměstnaneckou kartu. Příjem takových žádostí byl nicméně od 18. 7. 2018 pozastaven s odkazem na usnesení vlády ze dne 18. 7. 2018 č. 474. Následně ovšem Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 25. 4. 2019, č. j. 1 Azs 2/2019-54, označil takový postup za nezákonný, neboť vláda k takovému kroku neměla zákonné zmocnění. V návaznosti na toto rozhodnutí potom ZÚ Hanoj zveřejnil dne 22. 5. 2019 informaci o tom, že dne 6. 6. 2019 si budou zájemci moci prostřednictvím e-mailu sjednat schůzku za účelem podání žádosti o zaměstnaneckou kartu (registrace). Další termín pro registraci byl stanoven na den 9. 7. 2019. Tento termín byl následně zrušen, resp. přeložen z důvodu probíhajících legislativních změn na 9. 8. 2019.
2. V návaznosti na uvedené okolnosti podal každý z žalobců dne 18. 7. 2019 prostřednictvím stejné právní zástupkyně žádost podle § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), o upuštění od povinnosti podat žádost o pobytové oprávnění osobně; k této žádosti rovněž každý z žalobců přiložil žádost o zaměstnaneckou kartu. Tyto žádosti byly ZÚ Hanoj doručeny ve dnech 23. a 26. 7. 2019. ZÚ Hanoj řízení o těchto žádostech usnesením ze dne 1. 9. 2019 spojil ke společnému řízení. V tomto řízení byly dále usnesením vydaným téhož dne, č. j. 3161-2/2019-HANOKO, všechny uvedené žádosti zamítnuty a řízení o žádostech o zaměstnaneckou kartu byla zastavena (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). V odůvodnění ZÚ Hanoj mimo jiné uvedl, že žadatelé nedoložili neúspěšný pokus o sjednání termínu dne 6. 6. 2019; současně uvedl, že následná situace (rušení dalšího termínu) nebyla nepřehledná, neboť na úřední desce byla zveřejněna informace o přesunu termínu registrace na 9. 8. 2019, tu ale žalobci nevyužili. Dále uvedl, že pokud by plošně vyhověl žádostem podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, potom by byly tyto žadatelé nedůvodně zvýhodněni oproti jiným žadatelům o zaměstnaneckou kartu; ZÚ v Hanoji by také mohl ztratit kontrolu nad počtem podávaných žádostí.
3. Žalobci prostřednictvím své právní zástupkyně uvedené usnesení napadli společně podaným rozkladem. Ten ministr zahraničních věcí rozhodnutím ze dne 31. 10. 2019, č. j. 138247-3/2019-OPL, zamítl (dále jen „napadené rozhodnutí“).
4. Žalobci se s tímto výsledkem neztotožnili a proti uvedenému rozhodnutí podali každý samostatně dne 3. 12. 2019 prostřednictvím téže právní zástupkyně žalobu podle § 65

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

s. ř. s. k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Městský soud usnesením ze dne 30. 3. 2022 řízení o jednotlivých žalobách spojil podle § 39 odst. 1 s. ř. s. ke společnému projednání.

II.

Obsah žalob, vyjádření žalovaného a další průběh projednání věci

5. Žalobci proti napadenému rozhodnutí uplatňují v zásadě shodné námitky. V žalobách nejprve podrobně rekapituluje vývoj přijímání žádostí o zaměstnanecké karty v období od 18. 7. 2018 do 31. 8. 2019. Proti napadenému rozhodnutí ve vazbě na tento vývoj namítají zaprvé, že v uvedeném období trvajícím déle než rok mohli zájemci o zaměstnaneckou kartu požádat o termín schůzky fakticky pouze jednou, a to dne 6. 6. 2019; pozdější termín 9. 8. 2019 určený k registracím na měsíc září 2019 nelze brát do úvahy, neboť v tento den provedené registrace byly následně v návaznosti na vydání nařízení vlády č. 220/2019 Sb. zrušeny. Žalobci b) až e) uvádí, že se pokoušeli v uvedený termín zaregistrovat, ovšem z důvodu naplnění kapacity nebyli úspěšní.
6. Dále žalobci konkrétně ve vztahu k důvodům, na nichž je napadené rozhodnutí založeno, zdůrazňují, že se jejich žádosti podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců neopíraly o to, že se neúspěšně pokoušeli o registraci dne 6. 6. 2019, konečně za tímto účelem ani nepředkládali výpis z e-mailové komunikace. Jejich žádosti a rozklad byly naopak založeny na tom, že ZÚ Hanoj od 18. 7. 2018 nezákonně nepřijímal žádosti o zaměstnanecké karty a nejistota ohledně této možnosti v budoucnu panovala i v době podání žádostí podle § 169d odst. 3 zákona. K tomu žalobci zdůrazňují, že informace o dalším registračním termínu dne 9. 8. 2019 nebyla zveřejněna v dostatečném předstihu v dostatečně určité podobě. Ještě dne 9. 8. 2019 bylo na internetovém portálu ZÚ Hanoj uvedeno pouze, že se v uvedený den „předpokládá“ přijímání rezervací, až později během dne byla tato informace změněna tak, že „objednávání proběhne“. Uvedená informace tedy nedávala žalobcům žádnou jistotu. Uvedený postup ZÚ Hanoj od července r. 2018 považují žalobci za rozporný s čl. 36 Listiny základních práv a svobod.
7. Nadto žalobci doplňují, že pokud žalovaný považoval za stěžejní z hlediska posouzení jejich žádostí, zda se jednou neúspěšně pokusili o registraci (dne 6. 6. 2019), potom je měl v souladu s § 3 správního řádu vyzvat k doložení takového tvrzení. Žalovanému muselo být z jeho úřední činnosti známo, že se uvedení žalobci pokoušeli sjednat schůzku k podání žádosti.
8. Ve druhé žalobní námitce se žalobci vyjadřují k nařízení vlády č. 220/2019 Sb., kterým byl s účinností od 1. 9. 2019 stanoven roční počet přijímaných žádostí o zaměstnaneckou kartu na počet „nula“. Podle žalobců je toto nařízení vlády v rozporu s čl. 8 odst. 3 směrnice Evropského Parlamentu a Rady č. 2011/98/EU. Toto ustanovení totiž umožňuje omezit objem vstupů přijímaných státních příslušníků třetích zemí, nikoliv ale omezit již množství přijímaných žádostí. V tomto ohledu žalobci poukazují na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 3. 2019, č. j. 57 A 47/2018-161. Žalobci dále upozorňují na diskriminační povahu uvedeného nařízení, které bez zřejmého důvodu stanoví zcela odlišné počty přijímaných žádostí napříč různými státy (a zastupitelskými úřady). Dále žalobci upozorňují na více než desetileté problémy České republiky v nastavení transparentního a nediskriminačního systému přijímání žádostí o pobytová oprávnění.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

9. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 10. 2. 2020 k podaným žalobám nad rámec napadeného rozhodnutí uvedl, že ze skutečnosti, že ZÚ Hanoj od 18. 7. 2018 nepřijímal na základě usnesení vlády č. 474/2018 žádné žádosti o zaměstnanecké karty, sama o osobě nemůže být důvodem, proč v případě žalobců vyhovět žádosti podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Ačkoliv se tato praxe, resp. usnesení vlády, později ukázala jako nezákonná (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2019, č. j. 1 Azs 2/2019-54), tak to neznamena, že se tato nezákonnost projevila v právní sféře žalobců. Uvedená argumentace vztahující se k období od 18. 7. 2018 do 6. 6. 2019 je tedy ve vztahu k žalobcům irelevantní; osobám, které se skutečně pokusily v tomto období podat žádost o zaměstnaneckou kartu nouzovým způsobem, bylo po vydání uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu vyhověno. Žalovaný dále uvádí, že žalobci ve svých žádostech podle § 169d odst. 3 zákona uvedli jako důvod neúspěšný pokus o rezervaci dne 6. 6. 2019.
10. Dále žalovaný podrobně argumentuje ve prospěch zákonnosti nařízení vlády č. 220/2019 Sb., které podle něj bylo vydáno zcela v souladu se zákonným zmocněním, které do zákona o pobytu cizinců (nové ust. § 181b) zakotvila novela č. 176/2019 Sb. Rozpor s evropským právem není dán; pojmy „objem vstupů“ a „objem přijímaných žádostí“ je obsahově shodný a argumentace žalobce v tomto ohledu ryze účelová. Uvedené nařízení vlády rovněž není diskriminační, kvantitativní kvóty pro náběh žádosti jsou stanoveny podle jednotlivých zemí, a to podle legitimních kritérií jako jsou: poptávka po zaměstnancích z konkrétní destinace u tuzemských zaměstnavatelů, migrační a bezpečnostní rizika apod.
11. Na rekapitulované vyjádření žalovaného reagovali žalobci dne 17. 3. 2020 replikami. Nad rámec argumentace obsažené v žalobách žalobci uvádějí, že v období od 18. 7. 2018 do 6. 6. 2019 nebyla zveřejněna žádná informace o tom, že by ZÚ Hanoj připouštěl možnost podání žádosti o zaměstnaneckou kartu tzv. nouzovým způsobem. Žalobci nemají právní vzdělání, v uvedené době nebyli právně zastoupeni a nelze po nich tedy spravedlivě požadovat, aby se seznamovali s judikaturou českých soudů. Žalobci vycházeli z oficiálních informací zveřejněných ZÚ Hanoj.
12. Dále žalobci uvádějí, že není pravda, že by ve svých žádostech podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců ze dne 18. 7. 2019 uváděli, že se dne 6. 6. 2019 pokoušeli o sjednání termínu prostřednictvím e-mailu. Žalobci tuto skutečnost uváděli pouze v řízení o rozkladu. Podle žalobců z dřívější judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývalo, že *„důvodem pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti může být až několik prokázaných neúspěšných pokusů.“* (viz rozsudek ze dne 14. 11. 2019, č. j. 1 Azs 217/2019-32) V návaznosti na to žalobci nepovažovali předchozí jeden neúspěšný pokus za relevantní. Z uvedeného důvodu – jak žalobci opakovaně upozorňují – byly jejich žádosti založeny na předchozím vývoji již od července r. 2018.
13. Žalovaný dále reagoval dne 5. 6. 2020 duplikou, ve které setrval na své předchozí argumentaci. Žalobci dále reagovali dne 1. 10. 2021 podáním, ve kterém upozornili na rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 29. 6. 2020, č. j. 51 A 43/2019-57, který se měl týkat skutkově shodné věci. V tomto rozsudku dal soud zapravdu žalobcům, kteří odkazovali na svůj neúspěšný pokus ze dne 6. 6. 2019 sjednat si schůzku za účelem podání žádosti; žalovaný byl povinen žadatele vyzvat k prokázání neúspěšnosti sjednání termínu (nikoliv rozklad zamítnout s tím, že tato okolnost nebyla doložena). Žalovaný na toto podání reagoval dne 13. 12. 2021 vyjádřením, ve kterém odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 9 Azs 247/2020-87, podle

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

něhož mohlo být – v obdobné věci – žalobci vyhověno pouze v případě, že krajský soud disponoval důkazem o marném pokusu o registraci.

14. Městský soud ve věci poprvé rozhodl rozsudkem ze dne 5. 4. 2022, č. j. 8 A 149/2019-41, kterým žaloby žalobců b) až e) zamítl (dále jen „**první rozsudek městského soudu**“). Vyšel přitom z předchozí judikatury správních soudů týkající se obdobných případů, která svědčila argumentaci zastávané žalobci. Městský soud nicméně položil důraz na zásadu koncentrace řízení podle § 82 odst. 4 správního řádu a dospěl k závěru, že žalobci tvrdili skutečnost, že se před podáním žádosti podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců neúspěšně pokoušeli o registraci k osobnímu podání žádosti, až po zákonné koncentraci řízení, a tudíž ministr zahraničních věcí nepochybil, pokud toto tvrzení nezkoumal a žalobce nevyzval k tomu, aby ho doložili. Především z tohoto důvodu městský soud žaloby zamítl.
15. Proti tomuto rozhodnutí brojili žalobci kasační stížností, které Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 22. 2. 2023, č. j. 2 Azs 128/2022-48, vyhověl a první rozsudek městského soudu ve vztahu právě k žalobcům b) až e) zrušil (dále jen „**zrušující rozsudek**“). Nejvyšší správní soud se neztotožnil s posouzením uplatnění zásady koncentrace řízení; odlišil přitom situace, kdy zákon konkrétně specifikuje podklady či tvrzení, které má účastník řízení povinnost předložit, resp. uplatnit, a situace, kdy tak zákon nečiní. Konkrétně uvedl následující (bod 32 rozsudku): *„Zákonem konkrétně nespecifikované skutečnosti, které má cizinec doložit spolu s žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání, byly konkretizovány judikaturou správních soudů až postupem času, stejně jako se postupem času vyvíjela situace na zastupitelském úřadě. Je tak nutno rozlišovat mezi obligatorními podmínkami, které jsou pro žadatele zřejmé již ze znění zákona a je tak zcela legitimní je po žadateli požadovat již v okamžiku podání žádosti (pokud je měl k dispozici) a mezi podmínkami, které dovodila soudní judikatura v reakci na dlouhodobě nepřívětivou situaci ohledně sběru žádostí zastupitelským úřadem.“* Pro další průběh řízení potom zavázal městský soud, aby doplnil dokazování o žalobci předložené podklady, které podle jejich tvrzení prokazují, že se dne 6. 6. 2019 neúspěšně pokusili registraci, a zvážil jejich význam pro rozhodnutí o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o zaměstnaneckou kartu ve smyslu § 169d zákona o pobytu cizinců.
16. Při jednání ve věci konaném dne 4. 10. 2023 městský soud provedl v souladu s § 77 s. ř. s. jako důkaz automatické e-mailové odpovědi ZÚ Hanoj na žádost o sjednání termínu k osobnímu podání žádosti ze 6. 6. 2019 a kopie cestovních pasů žalobců na stránce obsahující jejich identifikační údaje.

III.

Posouzení žalob

17. Městský soud v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobci vymezených námitek; vycházel přitom v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného a rovněž – v souladu s § 110 odst. 4 s. ř. s. – z právního názoru Nejvyššího správního soudu vyjádřeného ve zrušovacím rozsudku.
18. Žaloby jsou důvodné.

19. Městský soud se nejprve zabýval **první žalobní námitkou**, kterou žalobci zpochybnili posouzení toho, zda předchozí nezákonná praxe nepřijímání žádostí o zaměstnaneckou kartu od 18. 7. 2018 (a následná nejistota ohledně další možnosti registrace) je důvodem, pro kterou by mělo být jejich žádostem podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců vyhověno. Zároveň jí upozornili na skutečnost, že je žalovaný nevyzval k doložení jejich tvrzení o tom, že se neúspěšně pokoušeli o registraci dne 6. 6. 2019.
20. Za tímto účelem soud nejprve rekapituluje obecná východiska, která pro posouzení důvodnosti žalob plynou z dosavadní judikatury správních soudů; při této rekapitulaci přitom vycházel z rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 9. 6. 2020, č. j. 51 A 43/2019-57, na který odkazují žalobci a který se týkal případů s v zásadě shodným skutkovým základem. Následně vychází i ze závěru tohoto rozsudku učiněným ve vztahu k naplnění podmínky „odůvodněnosti případu“ pro účely žádosti podle §169d odst. 3 zákona za daných skutkových okolností. Uvedený rozsudek krajského soudu byl následně potvrzen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2020, č. j. 5 Azs 254/2020-114.
21. Podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, *[z]astupitelský úřad může v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit, pokud současně s doručením žádosti cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Řízení je v případě podle věty první zahájeno dnem, kdy žádost došla zastupitelskému úřadu. Neupustí-li zastupitelský úřad v případě podle věty první od povinnosti osobního podání žádosti, řízení o žádosti usnesením zastaví. Zastupitelský úřad může od povinnosti osobního podání žádosti upustit také bez uvedení důvodů cizincem, jsou-li mu důvody pro toto upuštění známy z jeho úřední činnosti, nebo může učinit na své úřední desce prohlášení, že od povinnosti osobního podání žádosti upouští pro určitý druh žádostí o pobytová oprávnění podaných v budoucnu, a to zejména v případech, pokud je cizinec nebo jeho zaměstnavatel účastníkem vládou schváleného programu.*
22. K výkladu pojmu „odůvodněný případ“, jehož naplnění je podmínkou upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, se judikatura správních soudů již opakovaně vyjadřovala.
23. Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Azs 213/2018-22, konstatoval, že „citované ustanovení v sobě obsahuje nejen správní uvážení, ale kombinuje je s neurčitým právním pojmem ‚odůvodněný případ‘. Tento pojem nelze obsahově dostatečně přesně vymezit a jeho aplikace závisí na odborném posouzení v každém jednotlivém případě. Správnímu orgánu je poskytován prostor pro zhodnocení, zda konkrétní situace patří do rozsahu daného neurčitého právního pojmu, či nikoliv. Míra ‚uvážení‘ správního orgánu se zde zaměřuje na skutkovou podstatu a její vyhodnocení. Naplnění obsahu neurčitého právního pojmu s sebou nese povinnost správního orgánu rozhodnout způsobem, který norma předvídá. Kombinace správního uvážení s neurčitým právním pojmem tedy zpravidla omezuje diskreční pravomoc správního orgánu. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2011, č. j. 5 As 47/2011-77).“
24. V rozsudku ze dne 14. 11. 2019, č. j. 1 Azs 217/2019-32, pak Nejvyšší správní soud dovodil, že „[p]okud by i přesto uchazeč po několika neúspěšných pokusech termín schůzky nezískal, bylo by za takové situace možno uvažovat o postupu podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců.“
25. V dalším rozsudku ze dne 12. 3. 2020, č. j. 2 Azs 147/2019-41, Nejvyšší správní soud popsal svou dosavadní judikaturu následovně: „V rozsudku ze dne 28. 6. 2019, č. j. 5 Azs 234/2018-

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

42 (zrušujícím rozsudek krajského soudu, o jehož argumentaci stěžovatel opřel svou kasační stížnost), Nejvyšší správní soud posuzoval otázku, zda lze bez dalšího dobu jednoho měsíce, po kterou nebylo možné sjednat si termín pro osobní podání žádosti, považovat za nepřiměřenou ve smyslu rozsudku rozšířeného senátu NSS ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, tj. zda může jít o odůvodněný případ ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Nejvyšší správní soud konstatoval, že ve většině případů tomu tak skutečně nebude, neboť tato doba je sama o sobě poměrně krátká na to, aby se výraznějším způsobem dotkla práv žadatelů. Dále uvedl, že je třeba „s ohledem na tvrzení stěžovatele, že se již několik měsíců předtím neúspěšně snažil sjednat si termín k osobnímu podání žádosti o zaměstnaneckou kartu prostřednictvím systému Visapoint, zohlednit (v případě, že bude toto tvrzení stěžovatele prokázáno) rovněž tuto dobu. Jinými slovy řečeno, doby, po které nebylo, byť z různých důvodů (např. nefunkčnost systému Visapoint a přechod na jiný objednávací systém), žadateli umožněno sjednat si termín pro osobní podání žádosti, se počítají“ (bod 28). Nejvyšší správní soud zdůraznil, že „pro posouzení věci nejsou rozhodné jen důvody, pro které se stěžovatel údajně nemohl v systému Visapoint registrovat, ale také doba, po kterou tak nemohl z příčin nikoli na své straně učinit. Stěžovateli totiž i přes problémy popsané v rozhodnutí ministra muselo být umožněno podat žádost v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem“ (bod 30).“

26. Z rekapitulované judikatury správních soudů tedy vyplývá, že v případech, které se vztahovaly k období, které předcházelo okolnostem, pro které žádost podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců podali žalobci, mohla být taková žádost úspěšná (resp. jednalo se o tzv. „odůvodněný případ“) pouze tehdy, pokud se cizinec před podáním takové žádosti neúspěšně pokoušel o registraci, přičemž tato jeho snaha musela být dlouhodobá a opakovaná.
27. Citovaná judikatura nicméně nemohla reflektovat později nastalé skutečnosti, kterých se dovolávají žalobci, a sice dlouhodobé přerušení přijímání žádostí v důsledku přijetí usnesení vlády ze dne 18. 7. 2018 č. 474, kterážto praxe byla později označena za nezákonnou v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2019, č. j. 1 Azs 2/2019-54. Po vydání tohoto rozsudku do dne, kdy žalobci podali žádost podle § 169d odst. 3 zákona, byl přitom vypsán pouze jeden termín k registraci (dne 6. 6. 2019); další termín stanovený na 9. 7. 2019 byl následně přeložen na 9. 8. 2019, přičemž z informací zveřejněných ZÚ Hanoj vyplývalo, že se jedná pouze o předpokládaný termín registrace.
28. Krajský soud v Českých Budějovicích k tomu v odkazovaném rozsudku sp. zn. 51 A 43/2019 konstatoval, že dlouhodobé nepřijímání žádostí o zaměstnaneckou kartu od 18. 7. 2018 (na základě usnesení vlády přijatém mimo pravomoc vlády) až do vydání rozsudku Nejvyššího správního soudu (sp. zn. 1 Azs 2/2019), který tuto praxi označil za nezákonnou, ve spojení s následným vývojem je důvodem pro poněkud odlišné posouzení naplnění podmínky „odůvodněnosti případu“. Konkrétně k tomu uvedl (bod 48 a 49 jeho rozsudku): „Nelze žalobcům vytýkat, že se o sjednání termínu nepokusili v době, kdy zastupitelský úřad žádné žádosti o zaměstnaneckou kartu v důsledku vládního usnesení č. 474 objektivně vůbec nepřijímal. Podání takové žádosti je spojeno též s předložením podkladů, jejichž získání může být časově náročné i nákladné (§ 42h zákona o pobytu cizinců). Tyto doklady pak také mohou mít omezenou platnost. Pokud zastupitelský úřad dopředu deklaroval, že žádné žádosti o zaměstnanecké karty nepřijímá (jakkoli se tento postup ukázal být později protiprávní), pak je zcela pochopitelné, že žalobci proces pořizování zákonem požadovaných podkladů a následný pokus o podání žádosti nepodstoupili. Po vydání rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 2/2019-54 následně zastupitelský úřad poskytl reálně pouze dvě

možnosti, kdy se žalobci mohli k osobnímu podání žádosti pokusit registrovat, a to dne 6. 6. 2019 a 9. 8. 2019. Nicméně důležitou roli hraje též skutečnost, že původně ohlášený termín dne 9. 7. 2019 zastupitelský úřad zrušil a posunul jej právě na 9. 8. 2019. Tím vystavil žalobce nejistotě, zda stejně nebude postupovat i v případě následně stanoveného termínu a zda se vůbec ještě další příležitost k registraci naskytne, a to s ohledem na očekávanou legislativní změnu (zákon č. 176/2019 Sb. byl schválen dne 18. 6. 2019; nejednalo se tedy v tomto ohledu o žádnou spekulaci, a to tím spíše, že vláda již svým usnesením č. 474 jednoznačně deklarovala svůj úmysl přijímání žádostí o zaměstnaneckou kartu ve Vietnamu fakticky zastavit).“

29. Krajský soud v Českých Budějovicích tedy odmítl, že by za daných odlišujících skutkových okolností bylo možné trvat na tom, aby předcházející pokusy cizinců o registraci musely být opakované (a snaha cizince musela být dlouhodobá). Na druhou stranu ale také odmítl, že by bylo možné takovou žádost úspěšně podat (resp. že by se jednalo o „odůvodněný případ“) i v situacích, kdy se žadatel před podáním takové žádosti o registraci vůbec nepokusil. K tomu konkrétně uvádí (bod 54): *„Jakkoli krajský soud dovodil, že okolnosti posuzované věci neumožňují důsledně trvat na opakování neúspěšných pokusů o registraci, nelze zároveň zcela rezignovat na požadavek alespoň minimální aktivity žadatele o pobytové oprávnění předtím, než o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti požádá. Stále totiž platí, že se v zásadě jedná o výjimečný institut k odstranění přehnané procedurální tvrdosti, jehož využití nemůže být – nejsou-li dány jiné závažné důvody znemožňující podání žádosti než v projednávané věci – první volbou v úsilí o získání pobytového oprávnění.“*
30. Uvedené závěry krajského soudu následně potvrdil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 14. 12. 2020, č. j. 5 Azs 254/2020-114. Ten rovněž potvrdil, že bez doložení předchozího – byť pouze jednoho – neúspěšného pokusu o registraci nelze žádost podle § 169d odst. 3 zákona považovat za odůvodněnou, neboť *„[b]ez pokusu o registraci však není možné ověřit, zda [žalobci] vůbec pojali záměr o zaměstnaneckou kartu žádat před 6. 6. 2019 a zda tedy do jejich právní sféry mohl negativně zasáhnout předchozí nezákonný stav přerušování sběru žádostí.“* (viz bod 52 rozsudku) Obdobně Nejvyšší správní soud argumentoval v rozsudcích ze dne 10. 12. 2020, č. j. 9 Azs 178/2020-105, či ze dne 18. 1. 2021, č. j. 5 Azs 258/2020-67.
31. Žalobci přitom v rozkladu směřujícím proti prvostupňovému rozhodnutí shodně uvedli, že se neúspěšně pokusili o registraci dne 6. 6. 2019, důkazy nicméně k tomuto svému tvrzení nedoložili.
32. Podle § 52 věta první správního řádu, *[ú]častníci jsou povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení. Podle jeho § 50 odst. 3 je potom [s]právní orgán je povinen zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu. V řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je správní orgán povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena. Konečně podle jeho § 37 odst. 3 správního řádu, [n]emá-li podání předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže správní orgán podateli nedostatky odstranit nebo ho vyzve k jejich odstranění a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu.*
33. Nejvyšší správní soud přitom v již citovaném rozsudku 5 Azs 254/2020 uvedl, že v takovém případě měl správní orgán postupovat následujícím způsobem (bod 39 rozsudku): *„V rozkladu však žalobci reagovali na důvod zamítnutí žádosti – neprokázání pokusu o registraci – tvrzením, že někteří z žadatelů se o ni pokusili. Vzhledem k tomu, že neúspěšný pokus o registraci představoval v kombinaci s dlouhodobou překážkou na straně*

zastupitelského úřadu, která bránila podat žádost osobně v přiměřeném čase, rozhodnou skutečnost pro posouzení důvodnosti žádosti (viz níže citovanou judikaturu), a tedy i pro posouzení důvodnosti rozkladu, nemohl žalovaný rozhodnout bez toho, aby žalobce vyzval k upřesnění, kteří ze žadatelů se konkrétně o registraci pokusili, a k doložení tohoto jejich tvrzení. Rozhodnutí bez tohoto ujasnění odporovalo zásadě materiální pravdy ve smyslu § 3 správního řádu. Měl tedy vyzvat žalobce, aby mu podle § 52 správního řádu poskytl podklady pro jeho rozhodnutí, jimiž by prokázali své tvrzení, leda by šlo o skutečnosti, které mu podle § 169d odst. 3 věty čtvrté zákona o pobytu cizinců byly známy z úřední činnosti.“ Pokud tak správní orgán neučinil, je naznačené procesní pochybení důvodem pro zrušení přezkoumávané rozhodnutí.

34. V rozsudku ze dne 25. 3. 202, č. j. 9 Azs 247/2020-87, potom Nejvyšší správní soud svůj předchozí závěr upřesnil v tom smyslu, že není na místě v případě uvedeného procesního pochybení přezkoumávané rozhodnutí zrušit bez dalšího, ale pouze v případě, že žalobce alespoň v řízení před soudem prokáže své tvrzení, které vznesl v rámci správního řízení. Bylo tedy na žalobcích, aby v posuzovaném případě – v řízení před soudem – prokázali, že se o registraci dne 6. 6. 2019 skutečně neúspěšně pokoušeli.
35. Žalobci na podporu svého tvrzení o neúspěšném pokusu o registraci ze dne 6. 6. 2019 předložili v řízení před soudem automatické e-mailové odpovědi od ZÚ Hanoj a kopii svých cestovních pasů. Z nich městský soud zjistil ve vztahu ke každému z žalobců b) až e), že dne 6. 6. 2019 byly z e-mailové adresy zamkarta_hanoi@mzv.cz na e-mailovou adresu kancelar@brno-advokati.cz odeslány automatické odpovědi, v jejichž předmětu jsou uvedena čísla, která odpovídají číslům cestovních pasů žalobců. Ta soud zjistil z předložených kopií cestovních pasů, resp. z jejich stránky obsahující identifikační údaje. Obsahem automatické odpovědi je potom sdělení, že vzhledem k naplnění kapacity není možné vyhovět požadavku na sjednání termínu k osobnímu podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu.
36. Městský soud provedené důkazy hodnotí jako dostatečné k prokázání skutečnosti, že se žalobci o registraci dne 6. 6. 2019 pokusili. Žalobci sice – jak uvedli ve vyjádření ze dne 29. 5. 2023 – již nedisponují původními e-mailovými obsahujícími žádost o sjednání termínu, z provedených důkazů nicméně uvedený závěr beztak hodnověrně vyplývá. To je dáno zejména kombinací obsahu e-mailových zpráv a jednoznačné identifikace každého z žalobců prostřednictvím čísla cestovního pasu.
37. Městský soud tedy shrnuje, že první žalobní námitka byla uplatněna důvodně. Z provedeného dokazování vyplynulo, že žalobci se neúspěšně pokusili o registraci termínu k osobnímu podání žádosti dne 6. 6. 2019. Jak plyne z výše citovaných rozhodnutí správních soudů, tak tato skutečnost v kombinaci s dalšími okolnostmi nyní posuzovaného případu zakládá odůvodněnost případu ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti.
38. Dále se městský soud zabýval **druhou žalobní námitkou**, která se týkala zákonnosti, popřípadě ústavnosti nařízení vlády č 220/2019 Sb. ze dne 26. 8. 2019, kterým bylo s účinností od 1. 9. 2019 stanoven množství přijímaných žádosti o zaměstnaneckou kartu na ZÚ Hanoj na počet „nula“ a kterou žalobci rovněž poukazovali na předchozí dlouholeté problémy s nastavením systému přijímání žádostí o pobytové oprávnění.
39. Městský soud je toho názoru, že uvedená žalobní námitka je nerelevantní, resp. nevztahuje se k zákonnosti napadeného rozhodnutí. Uvedené nařízení vlády nabylo účinnosti dne 1. 9.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

2019, žalobci přitom již dne 18. 7. 2019 podali žádost podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců. K této žádosti rovněž připojili žádost o zaměstnaneckou kartu. Z § 169d odst. 3 zákona přitom vyplývá, že řízení o připojené žádosti (té, ve vztahu ke které je žádáno o upuštění od povinnosti osobního podání) je zahájeno dnem, kdy žádost došla zastupitelskému úřadu. V případě, že by žádosti podle § 169d odst. 3 zákona bylo vyhověno, potom by ZÚ Hanoj v tomto řízení dále pokračoval a nově stanovené omezení (účinné od 1. 9. 2019) by na to nemohlo mít žádný vliv. Možnou zpětnou účinnost nařízení vlády přitom nelze dovodit ani z přechodných ustanovení k novele č. 176/2019 Sb.

40. Městský soud tedy konstatuje, že v daném případě není důvod přezkoumávat zákonnost, resp. ústavnost, uvedeného nařízení vlády, protože takový přezkum by neměl žádný vztah k předmětu řízení a nemohl by tedy mít vliv na posouzení důvodnosti žaloby. Konečně je třeba doplnit, že napadené rozhodnutí není na argumentaci vztahující se k uvedenému nařízení vlády založeno; resp. reflektuje, že nová právní úprava není ve věci relevantní.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

41. Městský soud tedy shrnuje, že přisvědčil první žalobní námitce; z uvedeného důvodu rozhodl napadené rozhodnutí ve vztahu k žalobcům b) až e) podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušit, a to z důvodu, že v jejich případě byla splněna podmínka odůvodněnosti případu ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, tedy podmínka pro postup správních orgánů podle uvedeného ustanovení. Důkazy pro tento závěr přitom městský soud sám doplnil postupem podle § 77 s. ř. s. V dalším řízení bude přitom ministr zahraničních věcí v souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem vysloveným městským soudem v tomto rozsudku.
42. Městský soud přitom současně s napadeným rozhodnutím nezrušil prvostupňové rozhodnutí, jak navrhovali žalobci. Žalobci relevantní tvrzení, které vedlo k jejich úspěchu ve věci, vznesli až v řízení o rozkladu, a proto je na místě, aby jeho prokázání zohlednil právě orgán rozhodující o tomto oprávněm prostředku.
43. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Jelikož měl každý z žalobců b) až e) ve věci plný úspěch, náleží mu náhrada nákladů řízení. Tyto náklady představují u každého z žalobců náklady na soudní poplatek ve výši 3 000 Kč za podání žaloby a 5 000 Kč za podání kasační stížnosti a dále odměna a náhrada hotových výdajů advokáta. Podle § 35 odst. 2 s. ř. s. se pro určení výše odměny užije vyhláška č. 177/1996 Sb., advokátní tarif. Odměna náleží celkem za čtyři úkony právní služby, a sice za převzetí a přípravu zastoupení, za podání žaloby, za podání kasační stížnosti a za účast na jednání; s výjimkou úkonu převzetí a přípravy zastoupení přitom posoudil městský soud úkony činěné zástupkyní žalobců jako společné ve smyslu § 12 odst. 4 advokátního tarifu, za které náleží odměna snížení o 20 %. Na odměně advokáta tedy soud každému z žalobců přiznal částku 10 540 Kč (1 x 3 100 Kč a 3 x 2480 Kč dle § 7 a § 8 advokátního tarifu). Odměnu za ostatní úkony v řízení soud nepřiznal, neboť se jednalo o dodatečná vyjádření k žalobě, ve kterých žalobci pouze rozvíjeli již dříve uplatněná tvrzení. Náhrada hotových výdajů sestává z paušální částky 525 Kč (1 x 300 Kč a 3 x 75 Kč dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu). Dále byly přiznány náklady jízdného za cestu zástupce žalobců ze sídla advokátní kanceláře v Brně a zpět k ústnímu jednání a to s průměrnou spotřebou vozidla Lexus AZ1 7,6 l/km,

celkem 3 466 Kč. Celkem tedy činí náhrada nákladů řízení ve vztahu ke každému z žalobců částku 11 065 Kč, jízdné celkem a dále 8 000 Kč jako úhrada za zaplacené soudní poplatky.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 4. října 2023

JUDr. Slavomír Novák v.r.

předseda senátu